

Jak to było ponad sto lat temu...
Literatura dla dzieci dostępna
w latach 1800-1899.
Część 4.

Handwritten note in the gutter:
Książka ta została zakupiona w Warszawie dnia 10. 11. 1820. r. przez...

Powieści Moralne dla Dzieci.

przez

AUTORKE

Pamiętki po Dobréj Matce.

Handwritten numbers:
378
26
465

W WARSZAWIE,

W Drukarni przy Nowolipiu N° 546.

1820.

Klementyna Hoffmanowa

Powieści moralne dla dzieci

Data powstania dokumentu: **1820**

Link do książki <https://polona.pl/item/412126/3/>

— Moja teka?

Matka uratowanego chłopca pokazała mu ją, płacząc, i powiedziała:

— Ja ci ją przyniosę, drogi aniołku, sama przyniosę.

A mówiąc to, podtrzymywała ramieniem matkę ranionego, która zakrywała sobie twarz rękami.

Wyszli, położyli chłopca w powozie, powóz odjechał powoli. I wówczas w milczeniu wróciliśmy do szkoły.

KALABRYJCZYK.

22, sobota.

Wczoraj wieczorem, podczas gdy nasz nauczyciel udzielał nam wiadomości o biednym Robertin, który będzie musiał chodzić o kulach, wszedł dyrektor z nowym uczniem, chłopcem o bardzo ciemnej twarzy, czarnych włosach, dużych i czarnych oczach, gęstych, zrosniętych brwiach, w ciemnym ubraniu i w czarnym skórzanym pasie. Dyrektor mówił coś przez chwilę na ucho naszemu nauczycielowi, potem odszedł, porzostawiając przy nim chłopca, który patrzył na nas swemi wielkimi, czarnemi oczami tak, jakby był nieco przestraszony. Wówczas nauczyciel wziął go za rękę i powiedział do klasy:

— Powinniście się cieszyć, dzieci. Dziś wstępuje do szkoły mały Włoch, który się urodził w Reggio, w Kalabrii, dalej niż o pięćset mil stąd odległej. Pokochajcie tego waszego brata,

Edmondo De Amicis Pamiętnik chłopca: książka dla dzieci

Data powstania dokumentu:
1890

Link do książki

<https://polona.pl/item/40898675/19/>

Konrad Drzewiecki
Spacery z panem Karolem :
opowiadania dla dzieci
od lat 9 do 12

Data powstania dokumentu:
1895

Link do książki

<https://polona.pl/item/63874/5>

/

MIASTO.

Znam nasz dom, w którym prócz nas mieszka jeszcze kilkanaście rodzin. Mogę się pochwalić znajomością z synem stróża, tegim, jak powiadają, trwisem.

Ja, on i pierwszoklasista z drugiego piętra, urządzamy często pocztę po poręczy wschodów. Dobrze mi są znane: wążki dziedziniec, ulica, na którą się z naszego domu wychodzi i bramy sąsiednich kamienic. Ale niech tylko znajdę się na drugiej

I.

W Ameryce.

W północnej Ameryce, na obszarze dzisiejszych „Stanów Zjednoczonych”, mieszkali osadnicy europejscy, którzy przed wielu laty tutaj z Europy, a głównie z Anglii przybyli. Byli to mieszkańcy pracownicy; uprawiali w spokoju żyzną swoją glebę, nie używali nawet oręża, chyba ci tylko, co mieszkali na kresach, gdzie trzeba było bronić życia i mienia przeciw dzikim „Czerwonoskórciom”. Chociaż uznawali oni nad sobą panowanie Anglii, to jednak zarządzili się niemal zupełnie sami, ustanawiali sobie prawa i sami na siebie nakładali podatki. Anglicy, którzy z handlu z Ameryką ciągnęli wielkie zyski, zostawiali ich długo w spokoju i pozwalali im rządzić się samym. Aż w drugiej połowie zeszłego stulecia, kiedy Anglicy przez

Ludwik Kubala

Tadeusz Kościuszko :

opowiadanie dla młodzieży

Data powstania dokumentu: **1884**

Link do książki

<https://polona.pl/item/15420152/8/>

OPOWIADANIA HISTORYCZNE

DLA

MŁODEGO WIEKU.

przez

MARIĘ ŚWIDERSKĄ.

Z WYDAWANIA S. JAKUBOWICZA.

WARSZAWA.

WYDAWCA: S. JAKUBOWICZ I WOLFF.

1887.

Maria Świdierska
**Opowiadania historyczne
dla młodego wieku**

Data powstania dokumentu: **1887**

Link do książki

<https://polona.pl/item/14333212/6/>

Maria Weryho
W zaklętym królestwie :
opowiadanie dla młodocianego
wieku

Data powstania dokumentu:
1898

Link do książki

<https://polona.pl/item/28675743/9/>

...I soki tak bez języczki, zaraz to nowe widział dźwigi móza.

(1)

Wielkie Głoski.

A AĄ B C Ć D E Ę
F G H I J K L Ł
M N Ń O Ó P R
S Ś T U W X Y
Z Ż Ź.

Małe Głoski.

a aą b c ć d e ę f g
h i j k l ł m n ń o ó
p r s ś t u w x y
z ż ź.

Antonina Jachowiczowa
**Abecadło polskie z kwiateczkami
dla dzieci lubiących takowe
pielegnować.**

Data powstania dokumentu: **1840**

Link do książki

<https://polona.pl/item/40010163/4/>

Scena przedstawia polankę letnią. Na porośniętym płocie, po prawej, pięć świątecznych drzew, dalej w głębi trochę krzaków. Panienki bawią się w różny sposób — mniejsze grają w piasku, starsze w piłkę.

SCENA I.

Jadzia, Kazia, Tosia, Michalinka, Julcia, Olunia i Stefcia.

Olunia *(rzuci piłkę, którą chwytła Kazia, stojąca naprzeciwko i pomógłszywszy to kilka razy, idzie naprzód sceny).*

Uff! jak się zmęczyłam! Ale bo też dzień gorący! *(ochłodzi się fartuszkami)* Oh, gorąco!
(Idzie na bok wyrzekając).

Kazia *(bawi się piłką).*

Gorący? wielka rzecz! Od tego lato, w zimę przecieć opadła nie będzie. *(Skacze, podtrzymując piłkę).*
Dziwne te panienki miejskie! delikatne i niewytrzymałe, aż strach... *(śmieje się).* Ja, ani na mróz, ani na upał się nie skarzę.

Olunia.

To dopiero! A poszarwieniałak, jak piewonia!
(ochłodzi się ciagle).

Karolina Szaniawska Teatr dla dzieci : sześć komedyjek jednoaktowych

Data powstania dokumentu:

1896

Link do książki

<https://polona.pl/item/21538291/18/>

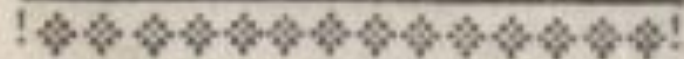
Franciszek Salezy Dmochowski
Podarunek dla dobrych dzieci.

Bayki i różne wiersze.

Data powstania dokumentu: **1829**

Link do książki

<https://polona.pl/item/1062602/5/>

PRZYPOWIASTKI I BAYKI.

I. MICHAŚ.

Michaś choć ieszczę maly wie-
le rzeczy umiał,
Nie ieden się nad iego poiętno-
ścią zdumiał,
A on dumnie nadęty chlubnych
pochwał likiem,
Każdym mnię umiętnym
gardził rówiennikiem,

Jan Karłowicz

Poradnik dla osób wybierających książki dla dzieci i młodzieży

Data powstania dokumentu: 1881

Link do książki <https://polona.pl/item/51696/6/>

piecy, słowniki, stylistyka, dzieje narodu i piśmiennictwa); 2) Nauki religij; 3) Dziejów powszechnych; 4) Przyrodnicstwa; 5) Matematyki; 6) Geografji; 7) Języków: francuzkiego, niemieckiego, angielskiego i włoskiego; podręczniki zaś i w ogóle pomoce naukowe do nauki języków starożytnych (łacińskiego i greckiego) wyliczam szczegółowo, aby dać poznać ten dział literatury naszej pedagogicznej, zgoda prawie nieznamy w wielu prowincyach, a wcale dobrze ilościowo i jakościowo się odznaczający; wreszcie 8) Sztuk pięknych (rysunki i muzyki).

Trzymam się porządku alfabetycznego i każde dzieło oznaczam odrębnym numerem, abym nie potrzebował w dalszym ciągu, powołując się na takowe, wypisywać całego tytułu. Przy każdej prawie książce podaję miejsce i rok wydania, ilość stron, rysunków i cenę w rublach i kopiejkach.

Ma się rozumieć, iż dziełka, przytoczone w pierwszych działach, czytane być mogą i przez starsze dzieci, a czasopiśma i zbiropisma służyć mogą dla wszystkich; stosuje się to również i do oddziału literatury dramatycznej.

Książki, o których wcale sąda mojego nie wyrażam, znam tylko z tytułu i zapisuję tu dla porządku i zwrócenia na nie uwagi.

Wiele rzeczy niewątpliwie opuściłem. Upraszam przeto panów autorów i nakładców, aby raczyli nadsyłać mi wskazówki, a jeśli można i same pisma, do przejrzenia, iżbym mógł w opuszczonych dziełach uczynić wzmiankę w drugiem wydaniu tej broszury, które za rok nakładem nie zamierzam, chcąc tym sposobem podawać co roku poznających się nowymi wydawnictwami inwentarz naszych zasobów pedagogicznych. Adresować proszę do księgarń E. Orzeszkowej i S-ki w Wilnie.

KSIAZKI BAWIĄCE I BAWIĄCO-NAUCZAJĄCE.

I. Dla dzieci nie umiejących czytać.

- 1) **BEŁGISEK I SIOSTRZYCKA.**—Sześć obrazków kolorowanych z tekstem.—Warszawa, 1878, w 4-cz. 0, 75.
Książeczka odpowiednia celowi; rysunki nieste, tekst dobry.
- 2) **Chęciaki.**—**MILOWANIE.**—Dziesięć tablic z tekstem wierszowanym. Warszawa 1877, w 4-cz. 1, 00.
Bardzo dobre.
- 3) **CZERWONY KAPTUREK.**—Baśka Indowa (francuzka). Warszawa, w 12-cz. str. 8, 0, 25.
Kilka rysunków kolor. jak na niską cenę, nieste. Tekst zajmujący. Patrz N. 6.
- 4) **DZIWNY PRYGODY HELENI I KARIA.**—Sześć kolor. rysunków. Warszawa, 1879, w 4-cz. 0, 75.
Przygody zbyt fantastyczne i nieprawdopodobne.
- 5) **JAK PROTIKOW BYWA.**—Rysunki i tekst rymowany. Warszawa, 1880, 1, 00.
5-a) **Jeske.**—**RÓWNIANKA.**—Zbiór powiastek do opowiadania dzieciom od lat 2 do 7. Z rysunk. kolor. str. 105. Warszawa 1874, 0, 75.

Koniec

